

Confirmerend redeneren bij sociale fobie: Hoe verhoudt belief bias zich tot klachtenreductie?

Gepubliceerd: 30-03-2007 Laatste bijgewerkt: 08-05-2024

Het primaire doel is om inzicht te verkrijgen in de mogelijke causale rol van belief bias in het instandhouden van sociale fobie. Secundair wensen we de verschillende invloeden van automatisch geassocieerde overtuigingen en analytische...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestart
Type aandoening	Angststoornissen en -symptomen
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON30694

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Belief bias en sociale fobie

Aandoening

- Angststoornissen en -symptomen

Synoniemen aandoening

sociale angst; angst voor afwijzing

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Rijksuniversiteit Groningen

Overige ondersteuning: Ministerie van OC&W, NWO

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: belief bias, Cognitieve Gedragstherapie (CGT), informatie verwerkings bias, sociale fobie

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

- verandering in belief bias over de periode van behandeling (voor versus na)
- verandering in angstige automatische associaties over de periode van behandeling (voor versus na)
- verandering van vertekeningen in faciale emotiedetectie over de periode van behandeling (voor versus na) en bijbehorende gedragsneigingen (vluchten danwel toenaderen)
- voorspellende waarde van bovenstaande maten in de terugkeer van klachten bij follow-up

Secundaire uitkomstmaten

Uitvinden welk deel van de redeneerbias veroorzaakt wordt door activatie van automatische dysfunctionele overtuigingen, en welk deel veroorzaakt wordt door vertekende mentale (denk)operaties.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Dysfunctionele overtuigingen, zoals overtuigingen over afwijzing of beschaming, spelen een vitale rol binnen sociale fobie. We weten dat hoog sociaal angstige mensen een redeneerwijze hebben die bevestiging in plaats van ontkrachting van hun dysfunctionele overtuigingen in de hand werkt (deze redeneerwijze heet belief bias, Vroling and de Jong, 2007). Deze redeneerbias help logischerwijs de sociale fobie in stand te houden via het instandhouden van de dysfunctionele, sociaal fobische, overtuigingen. Belief bias is op zichzelf een normaal

redeneerproces. De causale status van deze redeneerbias is echter nog onduidelijk. In een eerste poging hier meer licht op te werpen willen wij de afname van belief bias met een afname van de klachten meten (afname van de klachten wordt beoogd middels psychologische behandeling, care-as-usual). Voorts biedt deze studieopzet de mogelijkheid om de voorspellende waarde van belief bias te onderzoeken waar het gaat om vermindering danwel vermeerdering van de sociaal fobische klachten. Middels deze analyses hopen we een heldere interpretatie te kunnen bieden van de rol van belief bias in de instandhouding van de klachten (dwz, wanneer belief bias verminderd wanneer de klachten verminderen) en hopen we een eerste aanzet te geven tot de interpretatie van de rol die belief bias mogelijk heeft in de ontwikkeling van sociaal fobische klachten (door te kijken naar de voorspellende waarde van belief bias in de terugkeer van klachten).

Het is vooralsnog onduidelijk of belief bias disfunctioneel is omdat de onderliggende overtuigingen dysfunctioneel zijn, of dat er bij sociaal fobische patiënten sprake is van een echt vertekend redeneerproces wat karakteristiek zou kunnen zijn voor deze groep patiënten, en dat het hierdoor is dat patiënten moeite hebben met het integreren van tegenintuïtieve informatie. We willen dit onderscheid verder duidelijk maken door zowel de redeneer-prestaties (de hoeveelheid belief bias) als ook de automatisch geassocieerde disfunctionele overtuigingen te meten.

Ten slotte willen we onderzoeken hoe andere informatieverwerkingsprocesses zich ontwikkelen naar aanleiding van psychologische behandeling van de sociale angstklachten. Meer specifiek gaat het om de rol van faciale emotiedetectie en daarbij behorende toenaderings- danwel vluchttendenties.

Doel van het onderzoek

Het primaire doel is om inzicht te verkrijgen in de mogelijke causale rol van belief bias in het instandhouden van sociale fobie. Secundair wensen we de verschillende invloeden van automatisch geassocieerde overtuigingen en analytische redeneerprocessen in het genereren van belief bias responses te ontwarren. Voorts willen we inzicht te verkrijgen in de relatie van faciale emotiedetectie en daaraan gerelateerde vluchtreacties met sociale fobie.

Onderzoekopzet

Quasi-experimentele studie

Inschatting van belasting en risico

Sociale fobie patiënten worden op drie momenten getest binnen de eigen behandelinstelling. Paniekpatiënten worden enkel op T1 getest, voor aanvang van de behandeling. Testen zal plaatsvinden op de behandelinstelling. De niet-klinische controlegroep wordt op T1 en T2 (met 6 maanden hiertussen) op de

universiteit getest.

Contactpersonen

Publiek

Rijksuniversiteit Groningen

Grote Kruisstraat 2/1
9712 TS Groningen
NL

Wetenschappelijk

Rijksuniversiteit Groningen

Grote Kruisstraat 2/1
9712 TS Groningen
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

lijden aan sociale fobie of paniekstoornis (met indicatie voor ambulante CGT behandeling)
voor de niet-klinische controlegroep: qua socio-demografische kenmerken lijken op de
mensen uit de sociale fobie groep

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

geschat IQ lager dan 90

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen
Onderzoeksmodel:	Anders
Toewijzing:	Niet-gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd
Controle:	Actieve controle groep
Doel:	Algemeen wetenschappelijk

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestart
(Verwachte) startdatum:	15-01-2008
Aantal proefpersonen:	115
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Datum:	30-03-2007
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METIGG: Medisch Ethische Toetsingscommissie Instellingen Geestelijke Gezondheidszorg (Utrecht)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL15824.097.07